

К. е. н. Михайленко О. Г., Карасьова А. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЛЬ МВФ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Сучасні реалії міжнародного валютно-кредитного співробітництва характеризуються зростанням ролі міжнародних фінансових інститутів, у тому числі Міжнародного Валютного Фонду (МВФ), тому що їх діяльність додає урегульованості та стабільності міжнародній фінансово-валютній системі країн світу, та України зокрема.

Пошуки Міжнародного валютного фонду в сфері підвищення світового економічного зростання допомагають вирішенню головного питання: які шляхи й способи дозволять збільшити зростання економіки України і забезпечити її фінансову стійкість.

Одним із важливіших напрямків діяльності МВФ є проведення боргової політики в умовах високого ступеню закредитованості країн.

Започатковане у 1992 році після проголошення незалежності України співробітництво з МВФ було покликане підтримати ринкову трансформацію економіки України, сприяти макроекономічній стабільності та збалансованості національної валюти.

Міжнародний валютний фонд – найвпливовіший іноземний кредитор України, його частка становить понад 60% усіх кредитів міжнародних організацій [1, с. 89].

За понад 25 років співпраці Україна з МВФ уклали 10 кредитних угод. Дві з них передбачали застосування механізму розширеного фінансування, а решта вісім – механізм stand-by.

Згідно цих угод Україна мала отримати майже 55,15 млрд SDR (Special Drawing Rights – «спеціальні права запозичення»), але отримала менше половини – лише 21,9 млрд SDR (понад 31, 5 млрд доларів). Тільки за однією

кредитною угодою, укладеною в травні 1996 року, Україна повністю отримала виділені МВФ гроші – майже 600 млн. SDR [2].

У 2004 році була узгоджена програма «попереджувальний stand-by». Нею передбачалося в разі погіршення ситуації в країні отримання допомоги від МВФ. Так, восени 2008 року, коли настала чергова світова фінансова криза, МВФ погодився надати Україні рекордний на той час кредит в 11 млрд. SDR, що на той час становило близько 16,4 млрд. доларів. Ситуація була настільки складною, що 3 млрд. SDR були відразу зараховані в резерви Національного банку.

В кінці квітня 2014 року МВФ погодився на ще одну програму кредитування на загальну суму майже 11 млрд. SDR (15,1 млрд. доларів). З першого ж траншу понад 1 млрд. доларів знову були спрямовані в бюджет. Всього за цією програмою на підтримку бюджету надійшло 2 млрд. доларів із загальної суми отриманих траншів на 3 млрд. доларів.

Але в економіці України спостерігався стрімкий спад, і вже у березні 2015 року була узгоджена друга програма розширеного фінансування на рекордну суму в 12,348 млрд. SDR. У грудні 2018 роки її достроково замінили новою програмою stand-by [3]. Вона передбачає надання майже 4 млрд. доларів. Проте 7 грудня 2019 році команда чинного президента В. Зеленського домовилася про чергову угоду, за якою Україна отримає 5,5 млрд. доларів від МВФ протягом 3 років. Мета нової програми співпраці з МВФ – прискорити економічне зростання за допомогою активного викорінення корупції та підвищити добробут населення [2]. Згідно цієї програми передбачено продовження початих і проведення нових реформ, для цього уряд України має виконати попередні заходи – як відомо, умови меморандуму поділяються на prior actions (попередні дії) та дії для отримання кожного траншу програми [4].

За роки співпраці з Фондом Україна отримала близько 30,98 млрд доларів та виплатила 24,88 млрд доларів, з яких 3,41 млрд доларів становлять відсотки.

Залучені Україною кредити від МВФ використовуються для вирішення проблем платіжного балансу та підтримки курсу національної валюти, що дає

можливість економічного зростання в державі. Таким чином, діяльність МВФ становить інституційну основу міжнародної валютної системи сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Федішин М. П. Співпраця України з міжнародним валютним фондом: проблеми та перспективи / М. П. Федішин, Д. С. Петрик // Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 14. – С. 87-91.
2. Марко Погуляевський. Україна и МВФ договорились о новой программе сотрудничества [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadske.ua/ru/posts/ukraina-i-mvf-dogovorilis-o-novoj-programme-sotrudnichestva>
3. Офіційний сайт МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2017/eng/pdfs/AR17-RUS.pdf>
4. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/2019/12/11/40013992/>